

Тадбиркорликни микрокредитлаш тизими содалаштирилади

Жорий йилнинг 17 мартда мамлакатимиз Президентининг «Тадбиркорлик субъектлари ва кенг аҳоли қатламига микрокредитлар ажратиш тизимини янада содалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 2844-сонли Қарори имзоланди.

Ҳужжат тадбиркорлик субъектлари ва барча аҳоли қатламининг имтиёзли микрокредитлардан кенг фойдаланишини таъминлаш, шунингдек, яқка тартибдаги меҳнат фаолиятини рағбатлантириш йўли билан аҳоли бандлигини янада оширишга қаратилган.

Қарор янги рўйхатга олинган юридик шахс ташкил этмаган яқка тартибдаги тадбиркорлар (ЯТТ) ва оилавий тадбиркорлик субъектларига (ОТС) микрокредитлар ажратиш механизми содалашти-

рилишини кўзда тутди. Янги рўйхатдан ўтган юридик шахс ташкил этмаган ЯТТ ва ОТСларга фаолиятини амалга ошириш учун олинган товарларни гаров сифатида ҳисобга олган ҳолда энг кам иш ҳақининг (ЭКОИХ) 20 баробаригача миқдорда микрокредитлар ажратилади.

Янги давлат рўйхатидан ўтган юридик шахс ташкил этмаган ЯТТ ва ОТСларга тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун ЭКОИХнинг 60 баробаригача миқдорда

микрокредитлар кредитлашга оид қонун ҳужжатларида назарда тутилган таъминот турлари билан бир қаторда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ваколатлари доирасида кафилиги асосида ажратишни кенгайтириш назарда тутилмоқда.

2021 йил 1 январга қадар мазкур қарорга илова этилган фаолият турлари билан шўғулланадиган янги рўйхатга олинган юридик шахс ташкил этмаган ҳолда фаолият юритаётган ЯТТ ва ОТСлар микрокредитларни расмийлаштиришда 6 ой муддатга қатъий белгиланган солиқ тўловларидан озод этилади.

(Давоми 2-бетда).

Маҳаллий маҳсулотларни ишлаб чиқариш ҳажми ошмоқда

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасида тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштиришнинг бугунги ҳолати, амалиёти ва истиқболларига бағишланган давра суҳбати ўтказилди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосари Б.Алихонов, Саноат, қурилиш ва савдо масалалари кўмитаси раиси Б.Ниёзматов ва бошқалар тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришда маҳаллийлаштириш даражасини ошириш иқтисодиёт янада изчил ривожланиши ҳамда ишлаб чиқариш жараёнларига янги самарали технологиялар татбиқ этилишини жадаллаштиришда муҳим аҳамият касб этишини таъкидлади.

Айнан шунинг учун ҳам мамлакатимизда саноатни маҳаллийлаштириш масалаларига иқтисодиётни ривожлантиришнинг асосий йўналишларидан бири сифатида қаралмоқда. Маҳаллий хомашё ва ишлаб чиқариш захираларидан кенг фойдаланиш орқали замонавий рақобатбардош маҳсулот тайёрлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан, тайёр маҳсулот, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш чукрулаштириш, тармоқлараро саноат кооперациясини кенгайтириш борасидаги тизимли чора-тадбирлар натижасида 2010-2016 йилларда қарийб икки мингта маҳаллийлаштириш лойиҳаси амалга оширил-

ди. Натижада 7,6 млрд. доллар миқдоридан импорт ўрнини босувчи маҳсулот тайёрланди.

– Маҳаллийлаштириш эвазига сўнгги уч йилда юздан ортиқ товар гуруҳининг импорти тўхатилиб, 350 дан зиёд турдаги маҳсулотларни олиб келиш икки баробарга камайди, – дейди **Ўзбекистон Иқтисодиёт вазирлиги бўлим бошлиғи Фазлиддин Рўзиев**. – Жорий йилда 960 дан зиёд лойиҳани амалга ошириш режалаштирилмоқда. Бунинг эвазига импорт яна 23 фоизга қисқариши кутилмоқда.

Йиғилишда тайёр маҳсулот, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш бозорининг зарур саноат ҳамда истеъмол товарлари билан тўлиши, импорт ҳажмлари камайганида ўз аксини топганлиги таъкидланди. Шу билан бирга, ушбу соҳанинг янада жадал ривожланишини таъминлаш учун айрим фойдаланилмаган захиралар ва имкониятларни ишга солиш, Маҳаллийлаштириш дастури доирасида берилмаган солиқ ва божхона имтиёзлари ҳақида тадбиркорлик субъектларини кенг хабардор қилиш лозимлигига эътибор қаратилди.

Ў.А.

«Ўзсаноатқурилишбанк»: аҳолини бизнесга бошлаб

Бугунги кунда юртимиз тижорат банклари фуқаролар ва тадбиркорларга чинакам кўмакдош бўлиб, улар ишончини қозониш, халқни тадбиркорликка, ишбилармонликка ўргатиш ва шунга етаклаш мақсадида барча имкониятларини ишга солмақда.

Хусусан, «Ўзсаноатқурилишбанк» акциядорлик-тижорат банки томонидан жорий йилнинг ўтган даври мобайнида «Аҳолини тадбиркор қилиш» дастури доирасида 15 минг 330 дан зиёд хонадонга 105 млрд. сўмлик имтиёзли микрокредитлар ажратилиб, қарийб 18,5 мингга яқин янги иш ўринлари ташкил этилишига ҳисса қўшилди.

Бу ҳақда Миллий матбуот марказида мазкур банк томонидан ўтказилган анжуманда батафсил маълумот берилди.

– Мазкур йўналишда ишни тўғри ташкил этиб, унинг самарадорлигини таъминлаш мақсадида банкимиз томонидан дастлаб барча филиалларда аҳоли билан иш олиб борувчи 44 янги тузилмалар фаолияти йўлга қўйилди, – дейди **«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБнинг Кичик бизнесни кредитлаш бошқармаси бошлиғи Нурбек Хусанов**. – 170 нафар малакали ходим ишга олинди, дастур бўйича жами 613 нафар мутахассис жалб қилинди.

(Давоми 2-бетда).

«HI-TECH BANK» ваколатли банклар рўйхатига киритилди

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг қарорига асосан «HI-TECH BANK» хусусий акциядорлик тижорат банкига чет эл валютасида операцияларни амалга ошириш учун лицензия берилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Матбуот хизмати.

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН КУРСИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2017 йил 28 мартдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан куйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	2742,28	1 Канада доллари	2698,16	1 Норвегия кронаси	425,28	1 евро	3883,95
1 Англия фунт стерлинги	4503,85	1 Хитой юани	523,22	1 Польша злотийси	913,72	10 Жанубий Корея вони	32,27
1 Дания кронаси	524,31	1 Кувейт динори	11817,96	1 Сингапур доллари	2578,00	10 Япония иенаси	325,96
1 БАА дирҳами	978,85	1 Россия рубли	62,60	1 СДР	4900,41	*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.	
1 АҚШ доллари	3595,02	1 Украина гривнаси	132,54	1 Туркия лираси	997,34		
1 Миср фунти	197,64	100 Ливан фунти	238,79	1 Швеция кронаси	409,51		
1 Исландия кронаси	32,70	1 Малайзия ринггити	815,20	1 Швейцария франки	3640,16		

Айрим хорижий валюталарнинг ўтган ҳафтага солиштирма курсаткичи: 1 USD ▲ 3595,02 – (3548,11) | 1 EUR ▲ 3883,95 – (3801,58) | 1 GBP ▲ 4503,85 – (4423,07) | 10 JPY ▲ 325,96 – (317,85)

Тадбиркорликни микрокредитлаш ТИЗИМИ соддалаштирилади

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Мабодо назарда тутилган имтиёзлардан фойдаланадиган қатъий белгиланган солиқ тўловчилар улар давлат рўйхатида олинган кундан эътиборан 12 ой ичида тугатилса ёки 3 ёхуд ундан кўп ой муддатга фаолиятини тўхтатса, фаолият кўрсатган даври учун қатъий белгиланган солиқларни тўлайди.

Жойлардаги давлат ҳокимияти органлари, манфаатдор вазирликлар ва идоралар, хўжалик бирлашмаларига тижорат банклари кредити ҳисобидан сотиб олиннадиган қорамол, қўй-эчки, қуён, парранда, балиқ, асалари уяси, меваали дарахт ва ток кўчатлари, уруғ, минерал ўғит, ўсимликларни кимёвий ҳимоя қилиш воситалари, маиший техника, ускуналар, қурилиш материаллари ва бошқа товарларни ҳеч қандай чекловларсиз нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан етказиб беришни ташкил этишга кўмаклашиш вазифаси топширилди. Бир ой муддатда ҳудуддаги жорий ҳолатни танқидий таҳлил қилиш асосида тегишли қишлоқ хўжалиги товарлари, маиший техника, ускуналар, қурилиш материаллари ва бошқа турдаги маҳсулотлар етказиб беришга ихтисослаштирилган хўжалик субъектлари ташкил этилади.

Қарорда 47 та узоқ ва бориш қийин ҳамда ортиқча меҳнат ресурсларига эга бўлган туманда янгидан ташкил этилган ЯТТ ва ОТС учун тижорат банкларининг Имтиёзли кредитлаш жамғармаси ҳисобидан ЭКОИХнинг 100 бараваригача миқдорда кредитлар ажратиш белгиланди.

Марказий банкка бир ой муддатда юқорида кўрсатилган микрокредитларни ажратишнинг соддалаштирилган тартибларини тасдиқлаш тавсия қилинди.

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки
Матбуот хизмати.

«Ўзсаноатқурилишбанк»: аҳолини бизнесга бошлаб

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Шу кунгача ушбу ходимлар 440 мингта хонадонда банкимиз томонидан тақдим этилаётган молиявий хизматлар хусусида кенг тушунтириш ишларини олиб борди. 362 та маҳаллада семинарлар ўтказиб, у ерда истиқомат қилувчи 501 мингта хонадон эгаларига таклиф хатлари юборилди.

Натижада 37 минг 327 та хонадон тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш истагини билдириб, уларнинг 15 минг 334 тасига банк томонидан 105 млрд. сўм ҳажмида имтиёзли микрокредитлар берилди.

Айтиш жоиз, «Ўзсаноатқурилишбанк» томонидан аҳоли ўртасида кредит шартлари ва намунавий бизнес лойиҳаларни кенг тарғибот қилишда турли реклама роликларидан самарали фойдаланмоқда. Муассасанинг барча минтақавий филиал ва мини-банкларидаги «Маслаҳат марказ»лари ҳамда маҳаллалардаги «Тарғибот стенд»лари ҳам намунадагидек ишлаб турибди.

Анжуманда тадбиркор бўлиш истаги билан мурожаат этаётган фуқаролар ҳудудлар кесимида таҳлил қилиниб, Тошкент шаҳри ва вилояти, Андижон, Фарғона, Бухоро, Қорақалпоғистон Республикаси кабилар санаб ўтилди. Тармоқлар кесимида эса, чорвачилик (9 163 та хонадон), паррандачилик (2 706 та хонадон), боғдорчилик (1801 та хонадон) соҳалари етакчилик қилаётгани таъкидланди.

– Доим ҳаракат ва фаолиятда бўлган киши нафақага чиқса, ҳам жисмоний, ҳам руҳий жиҳатдан бирмунча оғир аҳволга тушаркан, – дейди **пойтахтлик Зулфия Яминбекова**. – Шундай кунларимизнинг бирида «Ўзсаноатқурилишбанк» ходимлари уйимизга ташриф буюриб, тадбиркорлик қилишни таклиф этишди.

Шаҳарда яшасакда, турмуш ўртоғим билан чорвачилик соҳасида тажрибамиз борлигини ҳисобга олиб, шу йўналишда иш бошлашга қарор қилдик. 45 млн. сўмлик кредитга 7 та қорамол сотиб олган ҳолда, ўғлимизнинг бизнесини янада ривожлантиришга ҳисса қўшмоқдамиз.

Дарҳақиқат, айна пайтда «Ўзсаноатқурилишбанк» давлатимиз раҳбарининг 2017 йил 31 январдаги «Кичик ва хусусий тадбиркорликни микрокредитлаш тизимини янада кенгайтириш ва соддалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 2746-сонли Қарорига асосан Тошкент шаҳрида эксперимент тарзида микрокредитлашнинг соддалаштирилган тизими бўйича хизмат кўрсатмоқда. Хўжатга асосан тадбиркорликнинг белгиланган фаолият турлари бўйича кичик бизнес субъектларига қуйидаги шартларда кредитлар ажратилади:

- энг кам иш ҳақининг 200 бараваригача;
- 6 ойлик имтиёзли даврни ҳисобга олган ҳолда 3 йил муддатгача;
- фоиз ставкалари лойиҳа бўйича 1 та ишчи ўрни яратилса, йиллик – 9 фоиз, 2 та ишчи ўрни – 8 фоиз, 3 та –

дан 4 тагача – 7 фоиз, 5 та ва ундан ортиқ ишчи ўрни яратилса, йиллик – 6 фоиз миқдорда.

Кредит таъминоти сифатида:

– кредит суммаси энг кам иш ҳақининг 100 бараваригача бўлганда кредит ҳисобига сотиб олинмаётган мулклар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари кафиллиги;

– 100 баравардан ошган кредитлар учун учинчи шахслар кафиллиги, суғурта полиси ва қонунчиликда белгиланган таъминот турлари олинади.

Анжуманда «Ўзсаноатқурилишбанк» фаолияти билан боғлиқ бошқа йўналишларда олиб борилаётган чора-тадбирлар хусусида ҳам сўз борди. Унда жорий йилнинг ўтган даврида муассаса томонидан нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тизимини янада такомиллаштириш, бу борада аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига қўшимча қўлайликлар яратиш мақсадида «Click» тизими орқали виртуал терминаллар фаолияти йўлга қўйилганлиги маълум қилинди. Йил сўнгига қадар банк мижозлар эътиборига овердрафт пластик карталарини ҳам ҳавола этишни режалаштирган.

Назира МАВЛОНОВА.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида тадбиркорлик фаол қўллаб-қувватланмоқда

Мамлакатимизда иқтисодиётнинг етакчи тармоқлари ҳисобланган қишлоқ хўжалиги ҳамда унда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришда орттирилган тажриба бугунги марраларимизга хизмат қилаётгани ҳақиқат. Айниқса, ушбу жараёнда тижорат банкларининг роли таҳсинга лойиқдир. Хусусан, «Агробанк» АТБ барча турдаги хўжалик субъектларига кенг қўламли замонавий ва тезкор молиявий хизматлар кўрсатиб, самарали натижаларга эришиб келмоқда.

2016 йилда банк томонидан фермер хўжалиқларини қишлоқ хўжалик техникалари, агрегатлар ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлашга 7,5 млрд. сўм кредит маблағлари йўналтирилди. Ушбу маблағлар ҳисобига 171 та ҳайдов ва чоғиқ трактори, 10 та комбайн ҳамда

Миллий матбуот марказида «Агробанк» акциядорлик-тижорат банки томонидан қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларни молиявий қўллаб-қувватлашга бағишланган анжуман ўтказилди.

юзга яқин турли қишлоқ хўжалиги техника ва агрегатлари етказиб берилди. Шунингдек, кўп тармоқли фермер хўжалиқларини ривожлантириш учун ҳам катта миқдорда молиявий манбалар йўналтирилди. Жумладан, фермер хўжалиқларида чорвачиликни ташкил қи-

лишга 205,3 млрд. сўм, паррандачиликка 6,5 млрд. сўм, балиқчиликка 151 млн. сўм, иссиқхоналарни ташкил этишга 10,2 млрд. сўм, мева ва сабзавотчиликка 4,1 млрд. сўм, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш ва бошқа йўналишдаги лойиҳаларга 5,4 млрд.

сўмлик кредит маблағлари жалб қилинди.

– Давр талабига кўра, молия-банк хизматларининг юқори технологик ва бозорга хос турларини ривожлантиришга қаратилган ишларимиз самарасида жорий қилган замонавий смарт карталаримиз фермерларга манзур бўлмоқда, – дейди **банкнинг Пластик карталар билан ишлаш бошқармаси бошлиғи Зафар Мамажонов**. – Бундай карталарга эга бўлган пахта ва ғалла етиштирувчи фермерлар қишлоқ хўжалигининг ушбу турлари ҳосили учун зарур бўладиган (минерал ўғит, техника ёки уруғ олиш учун) харажатларни ойма-ой керагича кредит шаклида олиб боради. Бунда мижозларнинг вақти ва наҳди тежалмоқда.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида банк кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлашга барча молиялаш манбалари ҳисобидан 65,7 млрд. сўм ҳажмида кредитлар ажратди. Сармоялар асосан озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришга йўналтирилди.

Бундан ташқари, иқтисодиётнинг турли йўналишларидаги тадбирларни молиялаштиришга жами 1 трлн. 2 млрд. сўм, шундан банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан 683 млрд. сўм ҳажмида кредит маблағлари ажратилди. Бунда инвестицион кредитлар ҳажми 176,8 млрд. сўмни ташкил этиб, шундан 239 млрд. сўми қишлоқ хўжалигига йўналтирилди.

(Давоми 6-бетда).

Банклардан янгиликлар

«ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШ БАНК» АТБ

«Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик-тижорат банки жисмоний шахс мақомидаги миждозлари учун «Android» ва «iOS» платформасидаги мобил қурилмаларга мўлжалланган «QQB Mobile banking» иловасини ишга туширди.

Мазкур дастур ёрдамида коммунал ва уяли алоқа операторлари учун тўловларни тўлаш, жисмоний шахслар номига олинган кредитларни сўндириш ҳамда бир пластик картадаги маблағларни бошқа пластик картага ўтказиш имкони яратилди. Бунда маблағларни «Қишлоқ қурилиш банк» тизимида ўтказиш бепул.

Шунингдек, «МУНИС» тўлов тизими орқали турли хизмат кўрсатувчи провайдерлар фойдасига тўловларни амалга ошириш мумкин. Уяли алоқа операторлари ва шаҳар телефон хизматлари, интернет провайдерлар ва рақамли телевидение хизматлари, коммунал тўловлари, истеъмол ва ипотека кредитлари учун тўловлар бажариш, ҳисоб рақамлар ҳолатини кўриш ва тўлдириш, онлайн «Smart-Vista» пластик карта қолдиқлари ва унинг айланмалари бўйича маълумотлар олиш, «Қишлоқ қурилиш банк» тизими доирасида маблағларни бир пластик картадан бошқа картага ўтказиш кабилар ушбу тизим имкониятлари саналади.

Банк миждозлари мазкур дастурдан фойдаланишлари учун «Android» тизимида ишловчи уяли алоқа телефонлари орқали «PlayMarket» тизимидан «QQB Mobile banking» мобил иловасини юклаб олиши лозим бўлади.

«ИПАК ЙЎЛИ» АТИБ

«Ипак йўли» акциядорлик-тижорат инновация банкида «UnionPay International» халқаро тўлов тизимининг Ўрта Осиё ва Кавказ филиали директори Джанг Чендун бошчилигидаги вакиллари билан учрашув бўлиб ўтди.

Тадбир доирасида меҳмонлар «UnionPay International» пластик карталарининг ривожланиши ва унинг Ўзбекистонда оммалашшига «Ипак йўли» АТИБнинг қўшган салмоқли ҳиссасини алоҳида таъкидлаб, ўзаро манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамлашга тайёрликларини билдирдилар.

«UnionPay International» компанияси вакиллари мамлакатимизда ушбу тизим фаолияти билан яқиндан танишар экан, «Ипак йўли» АТИБни яна бир бор «Ўзбекистонда «UnionPay» пластик карталарининг энг йирик эмитенти», дея қайд этди (банк 2016 йилнинг декабрь ойда ҳам шундай номга сазовор бўлган эди).

Шу муносабат билан учрашув чоғида банк раҳбариятига ушбу ютуқ рамзи бўлган эсдалик ҳайкалчаси топширилди. Бундан ташқари, банкда ушбу тизимни барқарорлаштириш бўйича фаоллик кўрсатган ходимлар ҳам компания томонидан рағбатлантирилди.

«КАПИТАЛБАНК» АТБ

«Капиталбанк» акциядорлик-тижорат банки хорижий валютада янги омонатни жорий қилди.

«Комфортный» дея номланган мазкур омонатнинг сақланиш муддати 3 ой бўлиб, унга маблағлар еврода нақд пул шаклида қабул қилинади. Депозитга қўйиладиган бошланғич бадалнинг минимал миқдори 500 евро, унга қўшимча маблағ ҳам киритиб бориш кўзда тутилган.

Депозитнинг сақлаш муддати тугаганида у автоматик равишда яна 3 ойга узайтирилади, бироқ тартибга кўра, бу амалиёт 3 маротабадан кўп бажарилмаслиги белгиланган.

Омонат бўйича яна бир қулайлик – миждоз «Комфортный» депозитида ўз сармоясини сақлаш давомида унинг бир қисмини олиб фойдаланиши мумкин. Аммо бундай ҳолатда у ўз ҳисобварағида камида 500 евро қолдириши лозимдир.

«ASIA ALLIANCE BANK» АТБ

«Asia Alliance Bank» акциядорлик-тижорат банки 2017 йилнинг энг яхши банки, деб эълон қилинди.

Халқаро молиявий нашр – «Global Finance» журнали Осиё ва Тинч океани минтақасидаги банклар фаолиятини ўрганиб, республикамиздаги «Asia Alliance Bank» АТБни «Ўзбекистоннинг энг яхши банки» дея эътироф этди.

Бунда танлов ҳайъати совриндорларни банклар томонидан тақдим этилган маълумотлар (уларнинг барча йўналишдаги фаолияти) ҳамда йирик молия корпорациялари раҳбарлари, банк ходимлари ва маслаҳатчилари билан ўртоқлашган ҳолда аниқлади.

Эъзоз КАМОЛОВА тайёрлади.

Худудларда тадбиркорлик ривожини

«Асака» акциядорлик-тижорат банки ўз филиаллари билан мамлакатимизда аҳолини тадбиркорликка жалб қилишда фаол иштирок этмоқда.

Банкнинг Қашқадарё вилояти филиали ходимлари аҳолининг тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйишда банк хизматлари ва кредит маблағларига бўлган эҳтиёжини ўрганиш мақсадида хонадонларга ташриф буюриб, ўзаро мулоқотларда, шунингдек, муассаса томонидан ажратилаётган кредитлар, уларнинг шартлари ва гаров таъминоти тўғрисида батафсил тушунтиришлар бермоқда. Ўз навбатида, тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш истагини билдирган фуқароларга намунавий бизнес лойиҳалар таклиф этган ҳолда, уларга кредит ҳужжатларини рамиёлаштириш ҳамда банк сармояларини қисқа муддатларда олишда амалий кўмаклашмоқда.

Ҳозирги кунда банк филиали мутахассислари вилоят туманларидаги 9 та қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинидаги 12 856 та хонадонга ташриф буюриб, 14 140 та хонадонга муурожаат хатлари юборилди. Натижада тадбиркорлик билан шуғулланиш истагини билдирган 2785 нафар фуқародан 491 нафарига 4,0 млрд. сўмдан зиёд кредит маблағлари берилди.

Қайд этиш жоиз, 2016 йилда филиал томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга

жами 40,0 млрд. сўм миқдоридан кредит маблағлари ажратилди. Ушбу маблағлар эвазига қўллаб-қўйиш иш ўринлари яратилиб, ёшлар, айниқса, касб-ҳунар коллежлари битирувчилари иш билан таъминланди, вилоятда ишлаб чиқариш, сервис ва хизмат кўрсатиш кўлами кенгайтирилди, худуд иқтисодиёти ва аҳоли ижтимоий ҳаётини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшилди. Жумладан, узумчилик соҳасини ривожлантириш, яъни янги тоқзорлар барпо этиш, эски тоқзорларни таъмирлаш, мева ва сабзавотларни сақлаш учун музлаткичлар ташкил этиш мақсадида Китоб, Шахрисабз, Қамаш, Ғузор, Яккабоғ туманларидаги фермер хўжалиқларига, агрофирмалар ва хусусий тадбиркорларга жами 4,6 млрд. сўм миқдоридан имтиёзли шартларда узоқ муддатли кредитлар ажратилди. Шунингдек, вилоятдаги тадбиркор аёлларга касаначилик, тикувчилик, ҳунармандчилик, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳаларини ташкил этиш ва ривожлантириш йўлида 2,2 млрд. сўм миқдоридан кредитлар берилди.

Ҳисобот даврида филиал томонидан молиялаштирилган истиқболли лойиҳалар қаторида «Уста Аслон табиб» ва «Насаф металл» МЧЖлар-

га тегишли бизнес-режалар алоҳида ўрин эгаллайди. Уларнинг бирида замонавий спорт анжомларини ишлаб чиқариш кўзда тутилган бўлса, иккинчисида, корхонага қарашли спорт саройини замонавий анжомлар билан жиҳозлаб, қишлоқ аҳолиси, шу жумладан, хотин-қизларни спортга жалб этиш мақсади илгари сурилган.

«Асака» банкнинг Қашқадарё вилоят филиали худуддаги бунёдкорлик ишларида фаол қатнашмоқда. Жумладан, Қарши шаҳрининг Ўзбекистон кўчаси бўйлаб 8 та, Насаф кўчаси бўйлаб 3 та ва Шахрисабз шаҳрида 4 та кўп қаватли уй-жой биноларининг қурилиш ишларига банк филиали томонидан 95,4 млрд. сўм миқдоридан кредитлар ажратилди. Уй-жойларнинг қуриб битказилиши натижасида мазкур шаҳарлардаги қатор оилалар, шу жумладан, ёш оилалар барча қулайликларга эга шинам уй-жойлар билан таъминланади. Мазкур уйларнинг биринчи қавати замонавий савдо дўконлари ва маиший хизмат кўрсатиш муассасаларига мўлжаллангани эса, аҳоли учун янги иш ўринларини яратиш, вилоят тадбиркорлари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сотиш ҳамда хизматлар кўрсатишга замин яратади.

Дилдора ШАЙҚУЛОВА, хусусий тадбиркор:

– Анча пайтдан буён қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш бўйича режа тузиб юргандим. Бунинг учун етарлича маблағнинг йўқлиги ишни пайсалга солиб турганди. Яқинда хонадонимизга «Асака» банк мутахассислари ташриф буюриб, кредит таклиф этгани мен учун аини мудоао бўлди. Банк кредити ҳисобига зарурий ускуна ва хомашё сотиб олиб, ўз тадбиркорлик фаолиятимни бошладим. Оилавий корхонамизда ишлаб чиқарилган ширинликларнинг бозори чаққон, миждозларимиз кундан-кунга кўпайиб бормоқда. Шунга яраша даромад ҳам кўпаймоқда. Бизнесинг оилавий бизнесимизни йўлга қўйишга яқиндан кўмак берган «Асака» банк жамоасига миннатдорлик билдириб, ўзаро ҳамкорлигимиз янада мустаҳкам бўлишини ният қилиб қоламиз.

Худоёр АБДУЛЛАЕВ, «Қайнар» фермер хўжалиги раиси:

– Республикаимизда мева-сабзавотларни етиштириш ва қайта ишлашни кўпайтиришга эътибор кундан-кунга ортиб бормоқда. Биз ҳам шу мақсадда «Асака» банкка муурожаат этдик. Лойиҳамиз банк томонидан қисқа муддатда ўрганилиб, унга зарур бўлган маблағлар ажратилди. Кредит ҳисобига замонавий, кам энергия қуввати сарфловчи, тежамкор ускуналар харид қилишни мўлжаллаганмиз. Бу ишлаб чиқарилган маҳсулотлар таннархини камайтиришга ёрдам беради. Лойиҳага кўра, барпо этилажак янги иш ўрни 10 дан зиёддир.

Наргауз АҲМЕДОВА.

«ASIA ALLIANCE BANK» акциядорлик-тижорат банки Пул оқимлари тўғрисидаги йИФМА ҳисобот, 2016 йил 31 декабрда яқунланган йил учун

(минг сўмда)

№	Моддалар	2016 йил 31 декабрь	2015 йил 31 декабрь
Операцион фаолиятдан келган пул оқимлари			
020	Олинган фойзлар	87 092 719	61 918 602
030	Тўланган фойзлар	(25 984 515)	(15 813 774)
040	Воситачилик ва хизматлар учун тўловлар тарзида олинган пул маблағлари	53 932 412	55 530 131
050	Воситачилик ва хизматлар учун тўловлар тарзида тўланган пул маблағлари	(23 401 686)	(16 077 723)
060	Дилин операциялари бўйича соф реализацияланган фойда (зарар)	153 799	1 724 080
070	Хорижий валюталар билан амалга оширилган операциялар бўйича соф реализацияланган фойда (зарар)	895 473	3 645 996
080	Олинган дивидендлар	-	-
090	Ҳисобдан чиқарилган кредитлар ўрнини қоплаш	-	-
100	Бошқа операцион даромадлар	3 986 924	1 103 865
110	Махсулот етказиб берувчилар ва ишчиларга тўланган пул маблағлари	(47 299 999)	(43 792 125)
120	Тўланган даромад (фойда) солиғи	(6 167 702)	(12 186 683)
130	Инфляциянинг операция фаолиятига таъсири	-	-
140	Операцион активлар ва мажбуриятларда ўзгаришлар бўлгунча операцион фаолиятдан келган пул оқимлари	43 207 425	36 052 369
150	Операцион активларнинг соф (кўпайиши) камайиши:	(267 354 214)	97 650 013
151	ЎзРМБнинг мажбурий захираси бўйича соф (кўпайиш) камайиш	(3 245 546)	7 884 116
152	Савдо қимматли қоғозларидаги соф (кўпайиш) камайиш	-	-
153	Сотиб олинган ва сотилган опционларнинг соф (кўпайиши) камайиши	-	-
154	Банкларга кредитлар ва бўнақларнинг соф (кўпайиши) камайиши	5 008 786	106 525 860
155	Мижозларга кредитлар ва бўнақларнинг соф (кўпайиши) камайиши	(255 917 307)	(15 001 813)
156	Бошқа активлардаги соф (кўпайиш) камайиш	(13 200 147)	(1 758 150)
160	Операцион мажбуриятларнинг соф (кўпайиши) камайиши:	47 115 508	(132 529 293)
161	Депозитлардаги соф кўпайиш (камайиш)	(61 870 402)	(155 921 701)
162	ЎзРМБ ва ҳукуматга тўланиши керак бўлган ҳисобварақлар бўйича соф кўпайиш (камайиш)	-	-
163	Бошқа банкларга тўланиши керак бўлган ҳисобварақлар бўйича соф кўпайиш (камайиш)	108 111 375	23 646 412
164	Савдо мажбуриятлари бўйича соф кўпайиш (камайиш)	-	-

165	Бошқа мажбуриятлар бўйича соф кўпайиш (камайиш)	874 535	(254 004)
170	Операцион фаолиятдан келган соф пул маблағлари	(177 031 281)	1 173 089
Инвестицион фаолиятдан келган пул оқимлари			
200	Қимматли қоғозларни сотиб олиш, операцион фаолият сифатида таснифланганларидан ташқари	-	-
210	Қимматли қоғозларни сотиш, операцион фаолият сифатида таснифланганларидан ташқари	-	-
220	Шўъба, тобе ҳўжалик юритувчи жамиятлар ва қўшма корхоналарни сотиб олиш, олинган пул маблағларини чегириб ташлаганда	-	-
230	Шўъба, тобе ҳўжалик юритувчи жамиятлар ва қўшма корхоналарни чиқариб юбориш, чиқариб юборилган – пул маблағларини чегириб ташлаганда	-	-
240	Асосий воситалар, номоддий активлар ва бошқа узоқ мuddатли активларни сотиб олиш	(11 836 610)	(10 556 738)
250	Асосий воситалар, номоддий активлар ва бошқа узоқ мuddатли активларни сотиш	-	-
260	Инфляциянинг инвестицион фаолиятга таъсири	-	-
270	Инвестицион фаолиятдан келган соф пул маблағлари	(11 836 610)	(10 556 738)
Молиявий фаолиятдан келган пул оқимлари			
290	Қарз маблағлари ва қарз қимматли қоғозлардан тушумлар	-	-
300	Қарз маблағлари ва қарз қимматли қоғозлар бўйича тўловлар	-	-
310	Молиявий ижара бўйича тўловлар	-	-
320	Акциялар чиқариш	-	-
330	Акцияларни бекор қилиш	-	-
340	Ўз акцияларини сотиб олиш	(7 952 620)	-
350	Сотиб олинган ўз акцияларини сотиш	-	-
360	Пул дивидендларини тўлаш	(16 513 596)	(5 104 616)
370	Инфляциянинг молиявий фаолиятга таъсири	-	-
380	Молиявий фаолиятдан келган соф пул маблағлари	(24 466 216)	(5 104 616)
390	Валюта курси ўзгаришининг пул маблағларига ва пул эквивалентларига таъсири	17 563 334	16 862 330
400	Инфляциянинг пул маблағларига ва пул эквивалентларига таъсири	-	-
410	Пул маблағлари ва пул эквивалентларининг соф кўпайиши (камайиши)	(195 770 773)	2 374 065
420	Йил бошидаги пул маблағлари ва пул эквивалентлари	436 150 381	433 776 316
430	Йил охиридаги пул маблағлари ва пул эквивалентлари	240 379 608	436 150 381

Молиявий ҳисоботнинг тўғрилиги «ПрайсвотерхаусКуперс» МЧЖ аудиторлик ташкilotи (Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2008 йил 12 февралдаги АФ 00492-сонли лицензиясига эга) томонидан тасдиқланган ва Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига мувофиқ тайёрланган. Юқорида келтирилган маълумотлар тўғрисидаги ахборот банкнинг 2016 йил 31 декабрь ҳолати бўйича ҳисоботи тўғрилиги ҳақидаги аудиторлик хулосасида бор.

Хизматлар лицензияланган.

Экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш йўлида

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспорт салоҳиятини янада кенгайтириш, уларга замонавий, чет эл бозорларида рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришда кўмаклашиш ва саноат корхоналари томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни экспорт қилиш жараёнида вужудга келаётган муаммоларни бартараф этиш бўйича тақлифлар ишлаб чиқиш мақсадида ташкил этилган мазкур тадбирда мутасадди давлат ташкилотлари, экспортбоп саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи корхоналар, ташқи савдо ва логистика компаниялари вакиллари ҳамда тадбиркорлар иштирок этди.

Тадбирда сўзга чиққанлар республикамизнинг барча ҳудудларида саноат корхоналарини ташкил этиш, хусусий тадбиркорлик субъектларининг маҳсулотларини экспорт қилишни қўллаб-қувватлаш, уларга ҳар томонлама кўмак бериш, маҳсулотларини экспортга йўналтириш, қўшимча иш ўринлари яратиш, тадбиркорларнинг чет элларда ўтказилаётган йирик халқаро ярмаркалар, бизнес-форум ва кооперацион биржаларда иштирок этишини таъминлаш, харидорлар топиши ва шартномалар тузишига кўмаклашиш борасида олиб борилаётган кенг кўламли ишлар иқтисодийнинг барқарор суръатлар билан ўсишига, мамлакатимизнинг экспорт салоҳияти изчил юксалишига хизмат қи-

лояҳтани алоҳида таъкидладилар. Қайд этиш лозим, мамлакатимизда пахта, аралаш ва ипақ газламалар, тикувчилик, трикотаж, бош кийимлар, пайпоқлар, тўқимачилик галантереяси ва фурнитураси ишлаб чиқараётган корхоналар 2020 йилнинг 1 январига қадар даромад солиғи, мол-мулк солиғи, кичик корхоналар ва микрофирмалар ягона солиқ тўлови, Республика йўл жамғармаси тўловларидан озод қилинган. Енгил саноат корхоналарининг экспорт салоҳиятини оширишга қаратилган муҳим омилардан яна бири 2017 йилнинг 1 январидан экспорт фаолиятдан олинган валюта

даромадини давлатга сотиш мажбуриятининг бекор қилинишидир. Давра суҳбатида мазкур тармоқ, хусусан, экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи корхоналар фаолияти ва уларнинг хорижий бозорларга чиқишида юзага келаётган муаммолар кенг муҳокама қилинди. Тадбиркорларга маҳсулотларни ташқи бозорларга етказишда логистика тизими самарали ташкил қилиш бўйича зарур тавсиялар ва фойдали маълумотлар берилди, логистика компаниялари ҳамда ишлаб чиқарувчилар ўртасида ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилди.

– Таъкидлаш жоиз, тўқимачилик ва енгил саноат бўйича соҳа субъектларига хориждан ишончли ҳамкорлар топиш, уларнинг экспорт салоҳиятини янада ошириш йўлида муассасамиз томонидан амалга оширилган ишлар 2016 йилда ўзининг дастлабки натижаларини кўрсатди, – дейди Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармаси директори ўринбосари Марат Жўраев. – Жумладан, Францияда ўтказилган «Who's Next – Pret-a-Porter Paris 2016» (январ ойида) халқаро текстиль кўргазмасида жамғарма кўмагида 30 дан ортик маҳаллий ишлаб чиқарувчиларнинг маҳсулот намуналари ҳамда 231 та тадбиркорлик субъектининг тижорат тақлифлари, каталог ва буклетлари тарқатилди. Кўргазма давомида жамғарма юздан зиёд ҳақиқий ҳамкорлар билан музокарадан ўтказган ҳолда умумий қиймати 10,8 млн. АҚШ долларли текстиль маҳсулотлари экспорти бўйича битимлар имзоланди. Шунингдек, жамғарманинг 154 минг доллар миқдоридagi молиявий кўмаги ҳисобига Москва шаҳрида бўлиб ўтган «Текстильлегпро-2016» (сентябрь ойида) халқаро текстиль маҳсулотлари кўргазмасида ҳам 92 та тадбиркорнинг иштироки ташкиллаштирилди. Ушбу тадбир доирасида 243 млн. долларлик экспорт шартномалари имзоланиб, шу йилнинг ўзида 21 млн. доллардан ортик текстиль маҳсулотлари экспорти амалга оширилди.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

Чорвачилик ривож аҳоли фаровонлигига хизмат қилади

«Туронбанк» акциядорлик тижорат банки Президентимизнинг фармон ва қарорлари ижросини таъминлаш мақсадида юрtdошларимизни тадбиркорликка кенг жалб этиш, кичик бизнесни қўллаб-қувватлашга қаратилган истиқболли инвестиция лойиҳаларини амалга оширмоқда.

Банк томонидан етти хазинанинг бири бўлган паррандачилик, шунингдек, чорвачиликни ривожлантиришга ажратилаётган имтиёзли кредитлар жойларда аҳоли бандлигини таъминлаш ва уларнинг даромадларини ошириш, ички истеъмол бозорини тухум, гўшт маҳсулотлари билан таъминлашда муҳим омиб бўлаётди.

Хусусан, банк томонидан Жиззах вилоятининг Бахмал туманида тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга қаратилган қатор самарали ишлар амалга оширилганлигини айтиш ўринли. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 19 январдаги «Жиззах вилояти ҳудудларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳоли турмуш даражасини янада яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар дастури тўғрисида»ги қарорига мувофиқ, «Туронбанк» АТБ туман аҳолисини тадбиркорликка жалб этиш ва оилавий бизнесни ривожлантиришга имтиёзли кредитлар йўналтирмоқда.

Ушбу саъй-ҳаракатларни янада такомиллаштириш, аҳолига банк хизматларини яқинлаштириш мақсадида Бахмал туманида янги «Бахмал» мини-банкнинг фаолияти йўлга қўйилди. Мазкур мини-банк айна пайтда аҳолига банк хизматларини кўрсатиш, имтиёзли кредитлар ажратишда фаол иштирок этмоқда.

— Банкимиз томонидан чорвачиликни ривожлантириш мақсади йўлида кредит бериш тизими соддалаштирилди, — дейди «Туронбанк» АТБнинг Жиззах филиали бошқарувчиси Бекзод Есенкулов — Туман аҳолисига тақлиф этилаётган микрокредитлар 6 ойлик имтиёзли давр билан 3 йил муддатга имтиёзли фоиз ставкалар асосида ажратилмоқда. Лойиҳалар ижросини самарали ташкил этиш учун мутахассисларимиз Бахмал туманидаги хонадонларда суҳбатлар ўтказиб, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш истагида бўлган фуқароларга тақлиф этилаётган кредит турлари ва шартлари, тадбиркорлик фа-

олиятини бошлаш имкониятлари тўғрисида тушунтиришлар бериб, чорвачилик йўналишида микрокредитлар тақлиф этмоқда.

— Тижорат банклари томонидан аҳолини тадбиркорликка жалб этиш ва қўллаб-қувватлаш мақсадида ажратилаётган имтиёзли кредитлар ҳақида эшитиб, менда ҳам чорвачилик йўналишида кредит олиш истаги пайдо бўлди, — дейди Бахмал туманида истиқомат қилувчи Жавлон Фармонов — «Туронбанк» ходимларининг хонадонимга келиб, чорвачиликни ривожлантиришга ажратилаётган кредит, унинг шартлари ва сармояни самарали йўналтиришга доир намунавий бизнес-режа тўғрисида тушунтиришлар бергани менга айна мудида бўлди. Молия муассасасининг «Бахмал» минибанкига кредит олиш учун керак бўладиган зарурий ҳужжатларни топширдим. Банк томонидан қисқа муддатда кредит ажратилди. Оддий аҳолини тадбиркор қилиш бўйича олиб борилаётган бундай хайрли ишлар тўғрисида мана каби ишбилармон бўлиш ҳаракатида юрган минг-минглаб юрtdошларимизнинг орзуси ушалмоқда.

Сирасини айтганда, «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» Давлат дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш юзасидан «Туронбанк» АТБ халқимизни тадбиркорликка, ишбилармонликка ўргатиш йўлида барча имкониятларини сафарбар этмоқда. Зеро, бундай саъй-ҳаракатлар орқали тадбиркорликка иштиёқли баланд юрtdошларимиз боғдорчилик, чорвачилик, ҳунармандлик, касаначилик, хизмат кўрсатиш, сервис ва бошқа соҳалар билан шуғулланиб, кичкина бўлса ҳам ўзининг корхонасини ташкил этиб, қонуний асосда даромад топади, ўзини ҳам, оиласини ҳам молиявий жиҳатдан мустаҳкамлаб, маҳалла, туман, шаҳар, вилоят ва пировардида мамлакатимиз ривожига муносиб ҳисса қўшади.

Иброҳим УСМОНОВ.

2017 ЙИЛ – ХАЛҚ БИЛАН МУЛОҚОТ ВА ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙИЛИ

Қишлоқ хўжалиги соҳасида тадбиркорлик фаол қўллаб-қувватланмоқда

(Давоми. Бошланиши 2-бетда).

Анжуманда муассаса томонидан ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларига мувофиқ, ўтган давр мобайнида 352 та лойиҳани амалга ошириш учун 19,7 млрд. сўм миқдориди кредит маблағларини ажратиш ҳисобига республикамиз бўйлаб 3 мингга яқин янги иш ўринлари ташкил этилгани маълум қилинди.

Тадбиркор аёлларнинг бизнес лойиҳаларини амалга оширишда 22,4 млрд. сўм, жисмоний шахсларнинг тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва оилаларнинг турмуш шароитини яхшилашга 4,1 млрд. сўм миқдориди сармоялар жалб қилинди. Касб-ҳунар коллежлари битирувчилари бандлигини таъминлаш ва уларнинг тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш мақсадида 5,4 млрд. сўм кредитлар йўналтирилди.

Шунингдек, «Агробанк» АТБ жорий йилдан бошлаб ҳар бир оила билан мулоқот ташкил қилиш орқали фуқароларнинг тадбиркорлик билан шуғулланиши учун қулай имкониятлар яратмоқда.

«Аҳолини тадбиркор қилиш» дастурига кўра, мазкур муассаса томонидан сафарбар этилган 580 нафар ходим махсус жадвал асосида қишлоқ ҳамда маҳалла фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликда жойларда аҳоли билан учрашувлар ташкил этди. Учрашувлар чоғида буғунги кунда мамлакатимизда тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида бошланган янги босқичдаги ислохотларнинг мазмун-моҳияти, тадбиркорликдан келадиган давлат ҳамда халқ манфаатлари хусусида батафсил тушунча ва маълумотлар берилди.

Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш истагини билдирган ва кредитга талаби бор оила вакилларининг биз-

нес лойиҳалари банк мутахассислари томонидан қисқа муддатларда ўрганилиб, тегишли ҳужжатлар расмийлаштирилди.

— Бундай саъй-ҳаракатларнинг самараси ўлароқ, ўтган қисқа вақт мобайнида банкка бириктирилган 1 млн. 300 мингга яқин хонадонларда сўровлар ўтказилди, — дейди «Агробанк» АТБнинг Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш бўлими бошлиғи Жасур Тошпўлатов. — Ана шу сўровлар асосида аҳоли томонидан тадбиркорликнинг у ёки бу тури, хусусан, боғдорчилик, чорвачилик, иссиқхона барпо этиш, ҳунармандлик, касаначилик, хизмат кўрсатиш, сервис ва бошқа соҳалар билан шуғулланиш истагини билдирган 36 минг 871 жисмоний ва юридик шахсга қарийб 242 млрд. сўм миқдориди имтиёзли кредит маблағлари ажратилди.

Назира МАВЛОНОВА.

Имкониятлар кенгаймоқда

Мамлакатимизда қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳамда ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Президентимизнинг 2017 йил 1 февралдаги «Тадбиркорлик субъектларига давлат хизматларини кўрсатиш механизмларини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори тадбиркорлик тузилмаларига давлат хизматлари кўрсатишни соддалаштириш ва сифатини ошириш, бир сўз билан айтганда, тадбиркорнинг имкониятларини янада кенгайтиришда муҳим аҳамият касб этади.

Мазкур қарорда туман ва шаҳарларда фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектларига «ягона дарча» тамойили бўйича давлат хизматлари кўрсатиш марказларини туманлар (шаҳарлар) ҳокимликлари тузилмасидан Адлия вазирлиги тасарруфига ўтказиш кўзда тутилган. Бу, ўз навбатида, «ягона дарча» марказларини бошқаришнинг самарали тизимини жорий этишга, уларнинг бошқа давлат органлари билан ўзаро ҳамкорлигини мустаҳкамлашга хизмат қилади. Банклар ва кредит бюрolari, уларнинг филиал ва ваколатхоналаридан ташқари барча тадбиркорлик субъектлари-

ни давлат рўйхатидан ўтказиш «ягона дарча» марказлари томонидан амалга оширилади.

Яна бир эътиборга молик жиҳат, берилган, тўхтатиб қўйилган, қайта тикланган, қайта расмийлаштирилган, бекор қилинган, шунингдек, амал қилиши тугатилган руҳсатнома ва лицензиялар тўғрисидаги маълумотларни «Лицензия» ахборот тизимлари комплекси доирасида олиш имкониятини яратиш йўли билан «ягона дарча» марказлари орқали қозғош шаклида бериладиган махсус бланкалардаги руҳсатнома ва лицензияларни мажбурий расмийлаштириш талаби 2018 йил 1 январдан бошлаб бекор қилинади.

Мухтасар айтганда, қарорда кўзда тутилган чоралар, энг аввало, сансоларликлар, бюрократик тўсиқлар, расмиятчиликлар олдини олиш баробарида, тадбиркорларларга давлат хизматлари кўрсатиш жараёнида замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда уларнинг сифати ва самардорлиги ошишини таъминлайди.

Ирина ЦОЙ, ҳуқуқшунос.

Янги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни тақдим этамиз

Телекоммуникация хизматларига нархлар қандай шакллантирилади?

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирининг буйруғи (рўйхат рақами 959-1, 2017 йил 9 март) билан Телекоммуникация хизматлари тарифларини шакллантириш ва тартибга солиш тўғрисидаги Низомга тузатишлар киритилди.

Киритилган ўзгаришларга кўра, телекоммуникация хизматларига тарифларни шакллантириш телекоммуникация соҳасидаги бутун ҳўжалик юритувчи субъект бўйича ҳисобот даври учун ҳисобот таҳлили, келгуси давр учун харажатлар ва соф фойда прогнози асосида амалга оширилади.

Ёқилги-энергетика ресурслари, хомашё, материаллар ҳамда транспорт харажатлари ва бошқалар учун нархлар ва тарифларнинг ўзгариши тарифлар даражасининг ўзгариши учун асос бўлиб хизмат қилади. Халқаро телекоммуникация хизматлари бўйича эса, шунингдек, ҳисоб-китоб таксаларининг ўзгариши ва/ёки эркин айирбошланган валюта курсининг ёки махсус қарз олиш ҳуқуқининг ўзгариши ҳам асос бўлади.

Телекоммуникация хизматлари харажатлари Маҳсулот (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисидаги Низомга биноан ва қонунчиликнинг бошқа ҳужжатларига мувофиқ аниқланади.

Телекоммуникация хизматларига тарифларни шакллантиришда билвосита моддий харажатлар, меҳнатга ҳақ тўлаш учун билвосита харажатлар, ишлаб чиқариш тусидаги бошқа харажатлар, давр харажатлари ҳамда молиявий фаолият бўйича харажатларни тақсимлаш хизматнинг солиштирма меҳнат сиғими (аниқ хизмат турига тўғри келадиган асосий ишлаб чиқариш ходимлари

меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича харажатлар) бўйича амалга оширилади.

Айтиш жоизки, ҳужжат билан уларга тарифлар миллий валютада белгиланадиган ва чекланган ҳисобланадиган телекоммуникациянинг универсал хизматлари ҳамда телекоммуникация хизматларининг алоҳида турлари рўйхатлари тасдиқланган. Бунда универсал хизматларга тарифлар Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги томонидан, телекоммуникациянинг алоҳида хизматлари учун – телекоммуникация соҳасидаги ҳўжалик юритувчи субъектлар томонидан вазирлик билан келишилган ҳолда белгиланади.

Тарифларни ўзгариши телекоммуникация соҳасида ҳўжалик юритувчи субъектлар тарифларининг чекланган даражалари миқдори ҳисоб-китобларини тақдим этиш бўйича ёки вазирлик ташаббуси билан амалга оширилади. Биринчи ҳолатда ташкилотлар тарифларни ўзгариши заруратини тасдиқловчи асослар, ҳисоб-китоблар, бухгалтерия ва статистика ҳисоботи маълумотларини тақдим этадилар.

Вазирлик зарур ҳолатларда экспертларни жалб қилган ҳолда қўриб чиқади ва тарифларни ўзгариши заруратини тасдиқловчи асосларни олган кундан бир ҳафта ичида телекоммуникация хизматларига тарифлар даражаси ва уларни жорий этиш муддатлари ҳақида қарор қабул қилади.

Божхона қиймати декларацияси шакллари тасдиқланди

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитасининг қарори (рўйхат рақами 2868, 2017 йил 14 март) билан Божхона қиймати декларациясини тўлдириш тартиби тўғрисидаги йўриқнома тасдиқланди.

Божхона қиймати декларацияси – божхона юк декларациясининг (БЮД) ажралмас қисми бўлиб, товарнинг божхона қиймати тўғрисидаги маълумотлар кўрсатилган ва декларант ёки божхона брокери томонидан божхона органига БЮД билан бир пайта топшириладиган ҳужжат. У тегишли БЮДга илова қилинади, усиз ҳақиқий ҳисобланади.

Декларация «Товарларни электрон декларациялаш» автоматлаштирилган ахборот тизими воситасида электрон шаклда ёки қоғоз шаклда 4 нусхадан иборат А4 форматдаги varaқларда тақдим этилиши мумкин. Ҳужжат ўзбек ёки рус тилида тушунарли тўлдирилган бўлиши, ўқиришлар ва бўяшлар бўлмаслиги керак.

Товарларнинг божхона қиймати олиб кириладиган товарга доир битимнинг қийматига оид усули (1-усул) бўйича аниқланганда БҚД-1 шакли тўлдирилади, бошқа усуллардан

фойдаланилганда – БҚД-2 шакли тўлдирилади.

Декларация иккита асосий varaқлардан иборат:

♦ биринчиси БЮДда декларацияланаётган барча товарларга тааллуқли маълумотларни сақлайди;

♦ иккинчиси декларацияланаётган товарларнинг божхона қийматини аниқлашда фойдаланилган маълумотлар ва божхона қиймати миқдорининг ҳисоб-китоблари кўрсатилади.

Агар битта БЮДда учдан ортиқ товарларнинг номлари декларацияланаётган бўлса, божхона қийматини декларациялаш учун қўшимча varaқлардан фойдаланилади. Бунда қўшимча varaқлар сифатида БҚД varaқининг иккинчи асосий шаклидан фойдаланилади. БҚДнинг барча varaқлари учинчи varaқидан бошлаб қўшимча varaқлар бўлиб ҳисобланади.

БҚД у тўлдиришга асос бўлган ҳужжатлар билан бирга божхона органига тақдим этилади.

Пенсионерларнинг метрода бепул юриши ҳисобга олинади

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 9 мартдаги 128-сонли қарори билан Қўндузи Тошкент метрополитенидан бепул фойдаланадиган пенсионерлар сонини ҳисобга олиш ва «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ «Тошкент метрополитени» УКнинг олинмай қоладиган даромадларни қоплаш тартиби тўғрисидаги Низом тасдиқланди.

Аввал хабар қилганимиздек, 2017 йил 15 мартдан бошлаб Тошкент метрополитенида соат 10:00 дан 16:00 гача бўлган даврда пенсионерлар бепул ташилади, кейинчалик олинмай қоладиган даромадлар ҳар ойга Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қопланади.

Умуман олганда, имтиёзларни тақдим этиш ва ундан фойдаланган шахслар сонини ҳисобга олиш 8 изчил босқичли схема асосида амалга оширилади:

1-босқич – пенсионер бир марталик махсус бепул жетонни реализация қиладиган метрополитен операторига пенсия гувоҳномасини кўрсатади;

2-босқич – кассир бир

марталик махсус бепул жетонни кўрсатилган пенсия гувоҳномасига мувофиқ шахсан пенсионерга беради;

3-босқич – пенсионер бир марталик махсус бепул жетон билан махсус турникет ёнига

боради ва уни ушбу турникетга туширади;

4-босқич – махсус ажратилган турникетдаги бир марталик махсус бепул жетонлар жамланади;

5-босқич – кун якунлари

бўйича метрополитен станциясининг катта оператори (комиссия раиси) метрополитен жетонларини ҳисобга олиш секторининг катта оператори ва операторидан иборат таркибдаги комиссия томонидан махсус турникетдан бир марталик махсус бепул жетонлар чиқариб олинади;

6-босқич – махсус турникетдан бир марталик махсус бепул жетонларни чиқариб олиш натижалари бўйича ҳар кун соат 10:00 дан 16:00 гача бўлган даврда метрополитенда бир марта бепул юриш учун бир марталик махсус бепул жетонларнинг реализация қилингани сони тўғрисида тегишли далолатнома тузилади ва имзоланади;

7-босқич – ой якунлари бўйича реализация қилинган бир марталик махсус бепул жетонлар тўғрисида ҳисобот тузилади, кейинчалик у Тошкент шаҳри ҳокимлигининг Молия бош бошқармасига тақдим этилади;

8-босқич – Тошкент шаҳри ҳокимлигининг Молия бош бошқармаси Тошкент шаҳар Назорат-тафтиш бошқармаси билан биргаликда – реализация қилинган бир марталик махсус бепул жетонлар тўғрисидаги ҳисоботнинг ишончилигини тасдиқлайди ва кейинчалик пенсионерларни соат 10:00 дан 16:00 гача бўлган даврда бир марталик махсус бепул жетонлар бўйича ташитишдан «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ «Тошкент метрополитени» УКнинг олинмай қоладиган даромадларини Ўзбекистон Республикасида чекланган тарифлар бўйича аҳолига хизматлар кўрсатиш муносабати билан шаҳарда йўловчиларни мунтазам ташитиш билан банд бўлган ташувчилар кўрадиган зарарларни молиялаштириш ва қоплаш тартиби тўғрисидаги Низомга мувофиқ қоплаш учун Молия вазирлигига юборади.

ИҚТИСОДИЁТ ТАРМОҚЛАРИДА

9

377 корхонанинг фаолияти йўлга қўйилиб, шу ҳисобидан 8 минг 755 та янги иш ўринлари яратилди.

2016 йилда вилоятда 17 лойиҳани амалга ошириш учун барча манбалар ҳисобидан 30 млн. долларлик инвестициялар жалб этилди, хусусан, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар 17,4 млн. долларни ташкил этди. Маҳаллийлаштириш дастури асосида 25,4 млрд. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган, бунда 4 млн. 312 минг доллар иқтисод қилинган. Вилоятнинг ҳудудий субъектлари томонидан 151,2 млн. долларлик маҳсулот ва хизматлар экспорт қилинган. Ҳудудни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури доирасида 1 минг 555 лойиҳани амалга ошириш учун 518,8 млрд. сўм ва 1,5 млн. доллар йўналтирилган, 16 мингта янги иш ўринлари ташкил этилди.

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ

2016 йилда вилоят иқтисодиётининг барқарор ўсиш суръатлари таъминланди, ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми 14 трлн. 60 млрд. сўмни ташкил этди, яъни ундан олдинги йилга нисбатан 8,7 фоизга ошди. Саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш 9,4 фоизга, истеъмол товарлари – 12,1 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари – 7,3 фоизга, кўрсатилган хизматлар ҳажми – 13,3 фоизга ошди. Утган йили вилоятда 2 минг 305 янги кичик бизнес субъекти рўйхатдан ўтказилди, уларнинг умумий сони 16 минг 200 тага етди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ялпи ҳудудий маҳсулот таркибидagi улуши 78 фоизни ташкил этди. Ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотларининг 62,3 фоизи ҳамда меҳнат билан банд аҳолининг 84,4 фоизи кичик бизнес улушига тўғри келади.

Бандлик дастурига мувофиқ ҳисобот даврида 95,5 мингта янги иш ўринлари ташкил этилди. 54,5 минг нафар коллеж битирувчиларининг бандлиги таъминланди. Ҳудудий инвестиция дастури доирасида 42 та лойиҳа амалга оширилди, 53,2 млн. долларлик хорижий инвестициялар жалб этилди.

СУРХОНДАРЭ ВИЛОЯТИ

Ҳисобот даврида Сурхондарэ вилояти ялпи ҳудудий маҳсулотининг ҳажми 9172,5 млрд. сўмни ташкил этди ва 8,0 фоизга ошди. Саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми 6,4 фоиз, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари – 4,3 фоизга, қурилиш-монтаж ишлари – 10,0 фоизга, чакана савдо айланмаси – 15,3 фоизга ошди. Ишлаб чиқаришни техник ва технология янгилаш, замонавий инфратузилмани шакллантириш бўйича қабул қилинган чора-тадбирлар натижасида ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми 11,2 фоизга ошган.

СИРДАРЭ ВИЛОЯТИ

Ҳисобот даврида ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми 7,6 фоизга ошди. Саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш 9,6 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулоти – 5,6 фоизга, қурилиш ишлари ҳажми 9,3 фоизга, чакана товар айланмаси – 13 фоизга кўпайган. 2016-2018 йилларда вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури доирасида 298 млрд. сўмлик ва 9 млн. долларлик 2 мингтадан кўп лойиҳалар амалга оширилди, 21 467 та янги иш ўринлари яратилди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга тижорат банклари томонидан 50 млрд. сўмдан ортиқ кредит маблағлари ажратилган, натижада қарийб 7 минг кишининг бандлиги таъминланган.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

Тошкент вилоятида 2016 йилда 30 та йирик инвестиция лойиҳалари рўйбога чиқарилди. Масалан, «Ўзбекэнерго» акциядорлик жамияти томонидан Ангрэн иссиқлик электр станциясида 130-150 мегаватт қувватидаги энергоблок ишга туширилди. «Ангрэн» эркин иқтисодий зонасида қўйма арматура ва изоляторларни ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ангрэн – Поп электрлаштирилган темир йўлда ташқи электр нимстанциялари қурилди.

2016 йил якунлари бўйича вилоятнинг ялпи ҳудудий маҳсулоти 7,1 фоизга ошган. Саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш 7,6 фоизга, қурилиш-пудрат ишлари ҳажми – 1,8, хизмат кўрсатиш – 16,7 фоиз, чакана товар айланмаси – 14,6 фоизга, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш – 5,5 фоизга ошди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш бўйича қабул қилинаётган чора-тадбирлар натижасида ҳисобот даврида рўйхатдан ўтган кичик бизнес субъектлари сони 23 936 тага етди, кичик бизнеснинг ялпи ҳудудий маҳсулотдаги улуши – 57,1 фоиз. «Соғлом она ва бола» Давлат дастури ижроси доирасида вилоятда она ва бола саломатлигини сақлаш, баркамол авлодни тарбиялаш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилди. Молиялаштиришнинг барча манбалари ҳисобидан бу мақсадларга 327,9 млрд. сўм ва 2,8 млн. доллар йўналтирилган.

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ

Ҳисобот даврида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш ва ижтимоий дастурларни ижро этишда ижобий натижаларга эришилган. Ялпи ҳудудий маҳсулотни ишлаб чиқариш ҳажми 7,6 фоизга, саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш – 6,3 фоизга, халқ истеъмоли товарлари – 9,2 фоизга, қурилиш ишлари – 11,0 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотини ишлаб чиқариш – 5,9 фоизга ошган.

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ

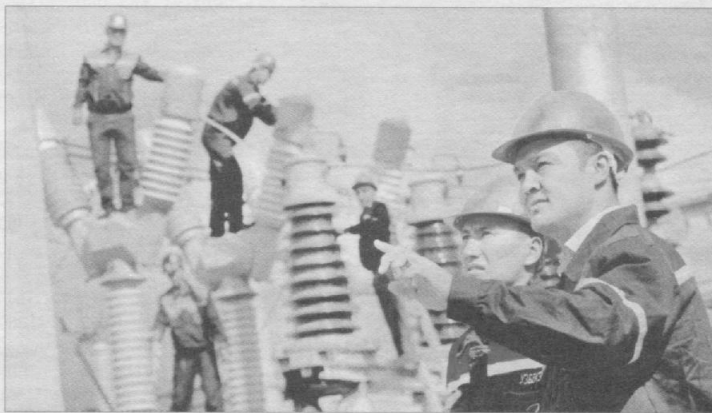
2016 йилнинг январь-декабрь ойларида Хоразм вилояти ялпи ҳудудий маҳсулотининг ўсиши 6,4 фоизни ташкил этди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотини ишлаб чиқариш ҳажми 8,6 фоизга, қурилиш ишлари – 8,6 фоизга, чакана товар айланмаси – 12,6 фоизга кўпайган. Шу билан бирга, саноат товарлари ишлаб чиқариш ҳажми 2015 йилнинг кўрсаткичи билан солиштирилганда 5,3 фоизга пасайган.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

2016 йилнинг январь-декабрь ойларида Тошкент шаҳри ялпи ҳудудий маҳсулоти ҳажмининг ўсиши 31 482,8 млрд. сўмни ташкил қилди, буни 2015 йилнинг январь-декабрь ойларидаги кўрсаткич билан солиштирилганда 11,1 фоизга кўпидир. Саноат товарларини ишлаб чиқариш ҳажми 22 573,3 млрд. сўмни ташкил қилган (13,1 фоизга ошган), инвестициялар – 10 738,7 млрд. сўм (41,8 фоиз), қурилиш ишлари – 5 006,4 млрд. сўм (10,2 фоиз) ва чакана товар айланмаси – 19 101,1 млрд. сўм (13,3 фоиз).

Энергия тизимида экспорт ва хизмат кўрсатиш тўлиқ бажарилди

Халқ хўжалигини ривожлантириш, ижтимоий-иқтисодий ҳаётни юксалтиришда ҳеч бир тармоқни энергиясиз тасаввур этиб бўлмайди. Шу боис мамлакатимиз иқтисодиётида муҳим ўрин тутувчи мазкур соҳани ривожлантириш, ушбу йўналишда фаолият юритувчи объектларни модернизациялаш ва қайта қуриш устуворлик касб этади.

«Ўзбекэнерго» акциядорлик жамияти электр станциялари томонидан 2016 йилда истеъмолчилар учун 59 млрд. кВт/соат электр энергияси ишлаб чиқарилиб, 7,5 млн. Гкал ҳажмда иссиқлик энергияси узатилди. Маҳсулотни экспорт қилиш ва хизмат кўрсатиш бўйича прогноз кўрсаткичларининг бажарилиши 100 фоизни ташкил этди.

Акциядорлик жамияти тизимидаги корхоналар томонидан маҳаллий хомашё асосида маҳаллийлаштирилган маҳсулот ишлаб чиқариш топшириқлари 107,3 фоизга бажарилди. Ишлаб чиқариш харажатларини қисқартириш бўйича қўрилган чоралар натижасида маҳсулот таннархи 11,3 фоизга пасайди.

2016 йилга мўлжалланган Инвестиция дастурига мувофиқ, янги ишлаб чиқариш қувватларини яратиш ҳамда амалдагиларини модернизациялаш ва қайта қуриш бўйича 23 та йирик инвестицион лойиҳа амалга оширилди. Бешта инвестицион объектлар бўйича ишлар якунланиб, ишчи комиссиялар далолатномалари расмийлаштирилди.

Ана шундай лойиҳалардан бири Ангрэн иссиқлик электр станциясида куллик даражаси юқори кўмир ёқилгисини ёқишга мўлжалланган қуввати 150 МВт бўлган янги энергоблокнинг барпо этилиши бўлиб, унинг ишга туширилиши натижасида куллик даражаси 45 фоиздан юқори бўлган 1 млн. тонна кўмирни ёқиш имконияти яратилди.

Умумий қиймати 226 млн. АҚШ доллари га тенг бўлган мазкур лойиҳа «Ўзбекэнерго» АЖ ҳамда Хитойнинг «Харбин электрик интернешл» компанияси билан ҳамкорликда амалга оширилди.

Янги энергоблокнинг афзаллиги унинг энерготехжамкорлигидадир. Бошқа шундай қурилмаларда 1 кВт/соат электр энергияси ишлаб чиқариш учун 431 грамм шарт-

ли ёқилги сарфланадиган бўлса, энди бу кўрсаткич 343 граммни ташкил этмоқда. Ўзбекистонда илк бор қўлланилаётган ушбу технология асосида 2016 йил якунига қадар қўшимча 253 615 минг кВт/соат электр энергияси ишлаб чиқарилди.

Бундан ташқари, ҳисобот даврида «Ангрэн – Поп» электрлаштирилган темир йўл линиясининг таъминловчи нимстанцияларига ташқаридан электр қуввати етказиб берувчи объектларни қуриш лойиҳаси бўйича умумий узунлиги 23,77 км бўлган 110-220 кВ ҳаво линияси (ҲЛ) ва 200 МВА трансформатори, шунингдек, «Самарқанд – Бухоро» йўналиши бўйича умумий узунлиги 20,2 км.га тенг 110 кВ ҲЛ ишга туширилди.

«Ангрэн» ЭИЗда «Изолятор ва линияларни бир-бирига боғловчи арматуралар ишлаб чиқаришни ташкил этиш» лойиҳаси доирасида биринчи босқич бўйича ишлар якунланди.

«Навоий» ИЭСнинг қуввати 450 МВт га тенг иккинчи буғ-газ қурилмасини қуриш билан кенгайтириш ва «Наманган вилоятининг Тўрақўрғон туманида умумий қуввати 900 МВт бўлган янги иссиқлик электр станциясини қуриш» лойиҳалари бўйича «тайёр ҳолда топшириш» шarti билан бош пудратчини танлаш тендерлари Япония, «Тахياتош» ИЭСда қуввати 230-280 МВт бўлган иккита буғ-газ қурилмасини қуриш» лойиҳаси бўйича бош пудратчини танлаш тендер савдолари эса Жанубий Кореянинг етакчи компаниялари голиблиги билан якунланди.

«Паст қучланишли электр тармоқларини ва 0,4 6-10 кВ электр таъминоти объектларини ривожлантириш ва модернизациялаш» лойиҳаси доирасида умумий узунлиги 607,3 км га тенг электр узатиш линиялари қурилди ва реконструкция қилинди, 460 та комплект трансформатор нимстанциялари ўрнатилди.

Гулшан ЮСУПОВА.

«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ ҳузуридаги Амалиёт бошқармаси жамоаси
Ходимлар билан иш олиб бориш бўлими бошлиғи
Мунаввар Мусурмоновага падари бузруквори

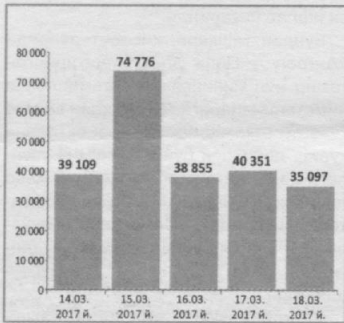
Мусурмон Нурмаатов

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

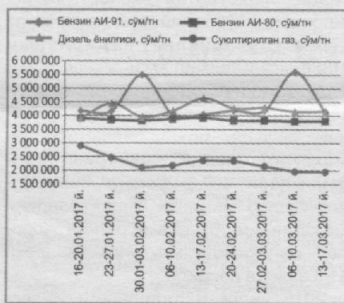
ЎЗРТХБда сотувга қўйилган товарларнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

	16-20.01. 2017 йил	23-27.01. 2017 йил	30.01-03.02. 2017 йил	06-10.02. 2017 йил	13-17.02. 2017 йил	20-24.02. 2017 йил	27.02-03.03. 2017 йил	06-10.03. 2017 йил	13-17.03. 2017 йил
Пахта ёғи, сўм/тн	3 435 260	3 335 204	3 335 345	3 335 205	3 351 962	3 689 436	3 689 436	3 689 436	3 689 436
Бугдой уни олий нав, сўм/тн	1 286 372	1 266 556	1 252 673	1 276 700	1 272 552	1 267 019	1 291 285	1 277 040	1 283 835
Бугдой уни биринчи нав, сўм/тн	886 705	889 266	884 599	888 285	890 207	886 012	892 026	887 501	888 949
Бугдой (ем учун), 4-класс	750 254	737 942	746 427	734 528	736 946	741 321	737 990	739 440	731 057
Бугдой (ем учун), 5-класс	692 754	683 915	687 491	681 206	685 274	691 488	691 315	692 165	695 111
Шакар, сўм/тн	3 857 070	3 857 071	3 857 072	3 857 070	3 857 070	3 857 070	3 857 070	3 857 070	3 857 070
Бензин АИ-80, сўм/тн	3 891 596	3 840 277	3 819 327	3 873 427	3 913 827	3 820 821	3 819 408	3 798 630	3 802 956
Бензин АИ-91, сўм/тн	4 164 579	4 164 580	5 500 338	4 034 101	4 047 813	4 188 087	4 188 087	5 619 077	4 125 224
Дизель ёнилғиси, сўм/тн	3 893 654	4 429 428	3 930 532	4 161 022	4 626 325	4 249 766	4 269 749	4 133 943	4 145 112
Суолтирилган газ, сўм/тн	2 887 137	2 461 311	2 091 110	2 168 088	2 360 372	2 342 115	2 149 573	1 950 568	1 940 943
Писта ёғи шроти, сўм/тн	600 999	600 999	600 999	600 999	600 999	600 999	600 999	600 999	600 999
Пахта чигити шроти, сўм/тн	986 981	988 787	998 128	993 363	1 000 177	993 808	996 015	995 594	1 000 267
Пахта чигити шелухаси, сўм/тн	492 966	494 077	490 935	496 383	495 242	493 470	490 829	493 892	493 091
Азот-фосфорли ўғит (қолда), сўм/тн	637 000	637 000	968 941	968 941	968 940	968 940	968 940	968 940	968 940
Аммофос 44:10 (уюм ҳолатида), сўм/тн	1 434 704	1 396 688	1 400 777	1 535 919	1 535 919	1 535 919	1 535 919	1 535 919	1 535 919
Кальцийланган сода (қолда), сўм/тн	965 274	964 119	963 676	965 335	964 051	963 690	963 982	963 560	964 054
Аммоний сульфат (уюм ҳолатида), сўм/тн	393 962	415 076	404 779	406 592	394 967	405 833	402 094	405 609	406 028
Арматура (СТ25-35ДС), сўм/тн	5 536 572	5 536 572	5 536 572	5 536 572	5 851 962	5 851 962	6 010 140	6 010 140	5 348 633
Курилиш битуми, сўм/тн	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000
Мис катанкаси, сўм/тн	36 680 424	36 680 424	36 680 424	36 680 424	36 680 424	36 680 424	36 680 424	36 680 424	36 680 424
Полиэтилен (F-0120), сўм/тн	9 605 584	9 605 584	9 605 584	11 342 245	11 342 245	11 342 245	14 327 659	13 367 792	13 367 792
Кўмир (2 БОМСШ 0-50), сўм/тн	161 003	161 003	161 003	161 003	161 003	161 003	161 003	161 003	161 003
Цемент (М-400 Д-20), сўм/тн	386 493	439 698	455 127	403 945	398 192	476 418	478 558	476 792	477 239
Шифер (8 тўлкили), сўм/лист бирлигида	28 188	27 545	28 159	27 671	27 731	27 447	28 039	28 421	28 177

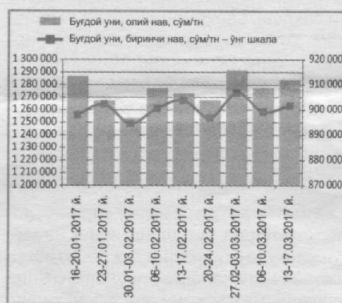
Биржа савдолари динамикаси, млн. сўмда

ЎЗРТХБда сотувга қўйилган бензин, дизель ёнилғиси ва суолтирилган газнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

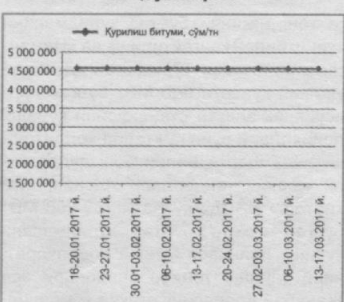
ЎЗРТХБда сотувга қўйилган бугдой унининг ҳафталик ўртача мақбул нархи

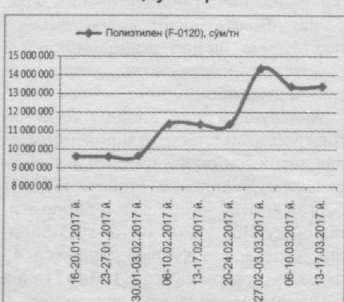
ЎЗРТХБда сотувга қўйилган шрот ва шелуханинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

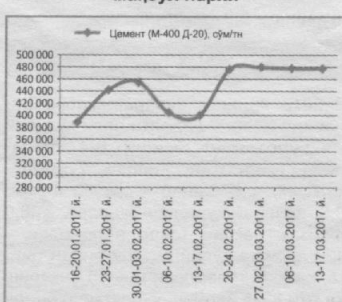
ЎЗРТХБда сотувга қўйилган курилиш битумининг ҳафталик ўртача мақбул нархи

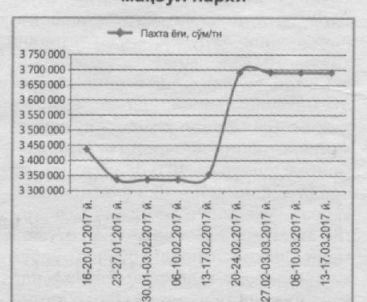
ЎЗРТХБда сотувга қўйилган полиэтиленнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

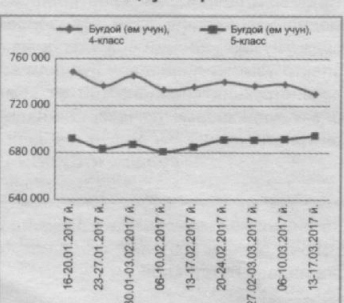
ЎЗРТХБда сотувга қўйилган цементнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

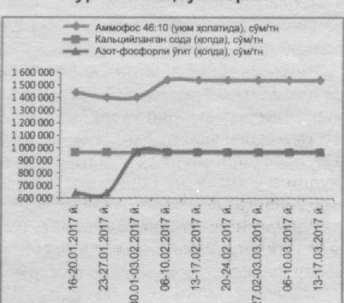
ЎЗРТХБда сотувга қўйилган пахта ёғининг ҳафталик ўртача мақбул нархи

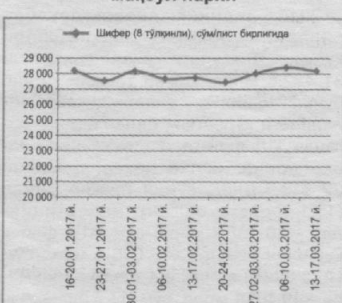
ЎЗРТХБда сотувга қўйилган бугдойнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

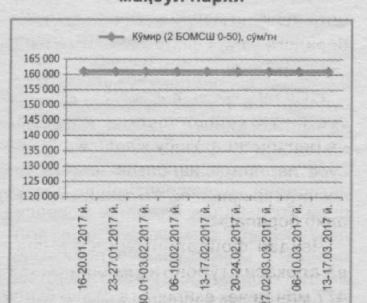
ЎЗРТХБда сотувга қўйилган маҳсулотларнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

ЎЗРТХБда сотувга қўйилган шифернинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

ЎЗРТХБда сотувга қўйилган кўмирнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

Инвестициявий банклар рейтинги ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

2016 йилда халқаро инвестициявий банкларнинг глобал рўйхатида АҚШнинг молиявий ташкилотлари кучли бешталикдан ўрин олди. Бу ҳақида «Coalition» таҳлилий компаниялари маълумотларига таяниб «Handelszeitung» нашри хабар берди.

«JP Morgan» рейтингнинг биринчи ўринни сақлаб қолди. Ушбу ташкилот инвестициявий ва банк фаолиятидан келиб тушган тушумни ўтган йилга нисбатан 11 фоизга, яъни 25,2 млрд. АҚШ долларига оширишга эришди.

«Goldman Sachs» ва «Citigroup» иккинчи ўринни эгаллади. Улардан кейинги поғонада «Bank of America Merrill Lynch» ҳамда бешинчи ўринда «Morgan Stanley» номи турибди.

Нашрда ёзилишича, АҚШнинг банклари 2016 йилда банкнинг инвестициявий фаолиятидан олинган даромад умумий ҳажмининг учдан икки қисмини таъминлади.

Еврохудудда, айниқса, Германия ва Францияда ишбилармонлик фаолли-

гининг ўсиш суръати сўнгги олти йилдан буён кузатилаётган энг яхши натижани кўрсатишда давом этмоқда.

Хусусан, еврохудудда сўнгги 71 ойда энг яхши кўрсаткич мартда кузатилди. Февралда еврохудуднинг ишбилармонлик фаоллиги кўрсаткичи 56 пунктни ташкил этган бўлса, март ойида бу кўрсаткич 56,7 пунктга етди. PMI индексидаги ўсиш кўрсаткичи 50 пунктдан юқори ривожланиш, ундан паст даражада бўлса, сустлашишни англатади.

Иқтисодчиларнинг фикрича, PMIга оид маълумотлар Европа Марказий банки (ЕМБ)нинг фоиз ставкаларини ошириш ва узоқ истиқболда қимматли қозғолар харидига оид ойлик дастурларни қисқартиришга туртки вазифасини ўташи керак.

Хизматлар соҳасига оид кўрсаткичлар февралда 55,5 пунктга тенг бўлган бўлса, мартда 56,5 пунктга етди ва бу борада ҳам 71 ойлик максимал кўрсаткич қайд этилди. Ишлаб чиқаришдаги фаоллик даражаси февралда 55,4, март ойида 56,2 пунктга етди.

«Чорак якунига бориб ўсиш суръати тезлашиши ва бизнесдаги тенденцияларнинг яхшиланиши ҳамда иш билан банд аҳоли сонининг ортиши иккинчи чоракда ҳам барқарор ўсиш суръати сақланиб қолишига ишоради», — дейди «Markit» компаниясининг бош иқтисодчиси Крис Уильямсон.

Олти кунда эмас, бир иш кунда...

Буюк Британияда банк чекларини ўз ҳисобварақларини тўлдириш учун ишлатадиган банклар мижозлари бир иш кунини давомида ўз маблағларини қўлга киритиши мумкин.

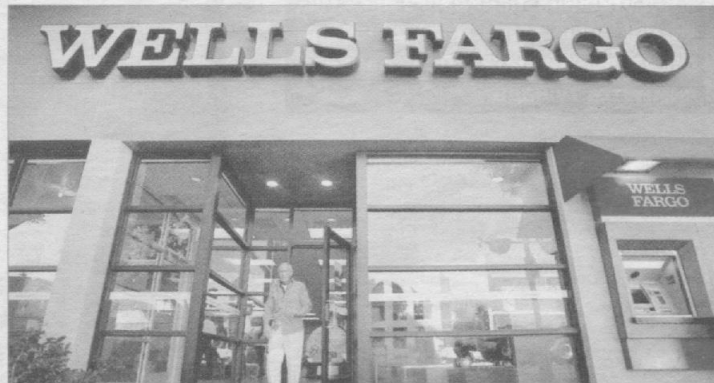
Бугунги кунда ҳисобвараққа банк чеки орқали пулларни ўтказиш жараёни олти иш кунини давом этади. Клиринг компанияси берган маълумотларга кўра, бу борадаги ўзгаришлар 2017 йил октябрь ойидан бошлаб босқичма-босқич амалга оширилади.

2018 йил иккинчи ярим йиллигига қадар мамлакатдаги барча банклар чеклар орқали тез суръатларда хизмат кўрсатиш имкониятига эга бўлиши ҳақида ваъда берилмоқда. Ушбу жараённинг жадаллашиши банклар ўртасидаги чекларда суратлар алмашиш базасининг ишга туширилиши билан боғлиқ. Бугунги кунда чеки тегиришдан ўтказиш мақсадида уни тақдим этган кредит муассасасига олиб борилади.

Чекдан фойдаланувчилар сафи қисқарганига қарамай, банк карталари ва алоқасиз тўлов тизимининг жорий этилиши Буюк Британияда ўтган йили 477 млн.та чек ёзилишига сабаб бўлди.

«Wells Fargo»: ЭНГ СЎНГГИ РУСУМДАГИ БАНКОМАТ

«Wells Fargo & Co» омонатчилари ўз смартфонлари ёрдамида фирмага тегишли ҳар қандай банккоматдан пулларини нақдлаштириб олиши мумкин. Бу эса ташкилотнинг анъанавий банк операцияларидан воз кечиш ниятида эканлигини билдирмоқда.

Аввалроқ «Bank of America Corp.» ва «JPMorgan Chase & Co» ўз банккоматларини модернизациялаши ҳақида эълон қилган эди, бироқ «Wells Fargo» АҚШда «картасиз» банккоматларни ишга туширадиган ilk банк ҳисобланади.

«Wells Fargo»нинг мобил иловасини юклаб олган 20 млн. нафар мижозлар тез орада нақд пулга эга бўлиш мақсадида саккизта рақамли код ёрдамида банккоматдан фойдаланиши мумкин.

«Янги хизмат мижозларга исталган вақтда, ҳатто ёнида картаси бўлмаган тақдирда ҳам ҳисобидаги пулни нақдлаштириш имконини беради», — дейилади «Wells Fargo» баёнотида.

АҚШнинг бошқа кўплаб кредиторлари сингари сўнгги йилларда «Wells Fargo» мижозларни жалб этиш ва айрим филиалларини қисқартириш мақсадида рақамли воситаларни ишлаб чиқишга кўп маблағ сарфлади.

Тадқиқот: Европанинг йирик банклари миллиардлаб евро ни коқонуний ўзлаштиради

Европанинг йирик банклари давлат бюджетининг миллиардлаб еврога тенг маблағларини офшорларда яширади. Бундай хулосани «Oxfam» халқаро агентлиги ўзининг 52 саҳифали ҳисоботида маълум қилди.

Экспертларнинг ҳисобига кўра, банклар 2015 йилда 25 млрд. еврога яқин маблағларини солиқ фоизи нисбатан паст бўлган давлатларда сақлаган. Ҳисобот муаллифлари Европанинг 20 дан ортиқ банкларини таҳлил қилди ва Люксембург солиқ ставкаси пастлиги бўйича энг мақбул давлат эканлигини аниқлади.

«Oxfam» мутахассисларининг таъкидлашича, катталиги бўйича Европанинг бешинчи банки ҳисобланмиш «Barclays» Люксембургда 1,5 млрд. еврога тенг даромадини рўйхатдан ўтказилган ва 0,2 фоиз солиқ ставкаси бўйича мажбурий тўловларни тўлаган.

Шунингдек, Бермуд ороли, Кайман ороли ва Мэн ороли сингари давлатларда ҳам ноль қийматидан биров юқори фоизда солиқ мажбурияти белгилангани маълум.

«RBS», «Societe Generale», «UniCredit», «Santander» ва «BBVA» сингари банклар Ирландияда йиллик пул айланмасидан ҳам юқори қийматдаги фойдани қўлга киритди. «Катта маблағдан паст ставкали солиқ тўланиши банкларга фойда келтирди. Улар тўлаган фоиз ставкалари Ирландияда белгиланган корпоратив даромад солиғи (12,5 фоиздан анча паст бўлган), — дейилади ҳисоботда.

«LG»дан шахсий мобил тўлов тизими

«LG Electronics» Американинг «Dynamics» фирмаси билан ҳамкорликда шахсий мобил тўлов тизимини яратди. «Yonhap News Agency» тарқатган маълумотларга кўра, ушбу тизим LG Pay деб номланади.

Келишувга кўра, «LG» америкалик мутахассислар томонидан ишлаб чиқилган симсиз технологияни қўллаб бошлайди ва бу тизим жорий йилнинг июнь ойида ишга туширилиши белгиланган.

Таъкидланишича, «LG Pay» «Samsung Pay» технологиясига ўхшаш бўлиб, худди шу тизим сингари смартфонни терминалга теккизиш орқали банк карталаридаги пулни ечиб олиш имконияти туғилади. Бироқ тизимли алгоритмлар фарқланади.

Жанубий Кореянинг машҳур фир-

маси томонидан «LG» «G6» русумли телефон ўтган ойда ишлаб чиқарилган бўлиб, бугунги кунда тўловларни амалга оширишга зарур бўладиган ускуналар келтирилмоқда. Компания мазкур технологияни бошқа телефонларга ҳам қўллаш ниятида.

Айни пайтда «LG» мазкур хизматни бошқа давлатларда кенгайтиришга оид режаларини маълум қилмаган. Ҳозирги вақтда Жанубий Корея компанияларининг вакиллари билан музокара- ралар ўтказилмоқда.

МИЖОЗНИНГ ЎРНИГА ЎЗИНГИЗ ЎТИРИНГ...

Ҳар қандай банк олдида доимо муҳим бир вазифа туради. Бу ҳам бўлса янги мижозларни жалб этиш масаласидир. Банк таҳлилчилари қайд этишича, банкларга янги мижозни жалб этиш мавжудларини сақлашга нисбатан беш баробар қимматга тушади.

Аксарият ҳолларда банк мутахассислари мижозни жалб этиш ва «эски»ларини сақлаб қолиш учун қандай усуллардан фойдаланиш ҳақида бош қотиради. Таҳлилчиларнинг маслаҳатига кўра, доимо бу икки стратегия ўртасида мувозанатни сақлаш муҳим аҳамиятга эга. Ахир банкининг тўлақонли фаолият юритиши учун янги мижозлар билан бир қаторда синалганлари ҳам керак. Муносабатлар маркетинги – бу мижоз билан узоқ муддатли муносабатни юзага келтириш учун мулоқотнинг стратегик шаклини яратиб олиш демакдир. Ваҳоланки, аксарият мижозлар банкни махсулот учун эмас, балки кўрсатган хизмати сифатидан қаноатланмаганлиги боис ўзгартиришга қарор қилади. Таҳлилчилар мижоз билан ўрнатилган муносабатни яхшилаш ва мустаҳкамлашга хизмат қилувчи бир неча усулларни қўллашни тавсия этмоқда.

1 КОММУНИКАТИВЛИК

Кўплаб банк мутахассисларининг фикрича, банк ходими ўз ишини «мукаммал» адо этса бўлгани ва мижоз банк билан узоқ муддат бирга қолади. Бироқ мижоз ўзини керакли деб ҳисоблаши ва унга доимо алоҳида эътибор қаратилиши лозим. Айниқса, гап доимий ёки муҳим мижозлар ҳақида кетганда ушбу қоидага амал қилиш зарур. Шу боис, мисол учун, махсус тадбирларга таклиф этиш, таваллуд айёми ва муҳим байрамлар билан кутлаш мижозда банк хизматларига қўшимча тарзда ёқимли таассурот уйғотади. Энг яхши натижаларга эришиш учун юборилаётган хабарномаларнинг турини ўзгартириб туриш лозим. Масалан, почта орқали мактуб йўллаш, кўнгиноқ қилиш, ахборот бюллетенини жўнатиш ва шахсий учрашиш.

2 МИЖОЗЛАРНИ СОВҒА БИЛАН СИЙЛАНГ

Банк ўз мижозини доимо ҳам ҳайратлантира олмадлиги мумкин,

бироқ унинг учун қўйилмаган совғани тайёрлаш мижозга хуш кайфият бағишлайди. Айниқса, «эски» мижозларни совғалар билан сийлаш жаҳоннинг кўплаб банкларида қўлланиладиган амалиёт ҳисобланади. Энг самарали дастурлар ўзида мижоз учун рағбатлантирувчи хизматлар тизimini ишлаб чиқишни назарда тутлади.

Энг яқин мижозларга имтиёз сифатида яратиб берилган махсус молиявий имкониятлар тезда унутилиши мумкин, бироқ эсдалик совғалари ва махсус тадбирларда туширилган фотосуратлар банк ҳақидаги илиқ таассурот мижозларнинг узоқ вақт ёдида сақланишига хизмат қилади.

3 МАХСУС ТАДБИРЛАРНИ ЎТКАЗИШ

Муносабат қачон ривожланади, қачонки, одамлар умумий иш ёки меҳнат билан машғул бўлса. Сиз банкда ишлайсиз ва мижозингиз ўз ишини юритади дейлик. Ундай ҳолда сизларни фақатгина ишга оид муносабатлар боғлаб туради. Бу муносабатлар ва алоқаларнинг сифати яхшиланиши мақсадида муносабатлар маркетинги шахсий муносабатларни ривожлантиришни назарда тутлади. Ўз меҳмонингизга тинч муҳитда ором олиши учун шароит яратиб беринг, ма-

салан, махсус уюштирилган зиёфатга чақиринг ва ушбу маросимда туширилган суратни совға тариқасида унда иштирок этган ҳар бир мижозга юборинг. Ёки спорт мусобақасини ташкиллаштиринг. Ваҳоланки, иштиёқ ва рақобат муҳити инсонларни ўзаро яқинлаштиради, айниқса, жамоавий спорт турлари бўйича ўтказилган мусобақаларда шакллланган муҳит.

Ҳаво ёқимли бўлганда эса табиат кўйида оилавий зиёфат уюштириш мумкин. Амалга оширилиши мушкул бўлган вазифалардан бири энг фаол мижозлардан иборат ёпиқ ҳамжамият ёки клубларни ташкил этиш ҳисобланади. Бундай клублар Европа, АҚШ мамлакатларидаги банклар қошида ташкил этилган. Мазкур ҳамжамиятлар доирасида қизиқарли инсонлар иштирокида тадбирлар, маърузалар ва учрашувлар ўтказилади. Ҳар қандай қизиқарли тадбир банкка муҳим мижозлар билан алоқани мустаҳкамлашга хизмат қилади.

4 ТЕСКАРИ АЛОҚАНИ ЎРНАТИШ

Муҳим мижозларнинг эҳтиёжларини ўз вақтида илғаб олиш мақсадида доимо уларнинг истаклари ва таклифларини ўрганиш зарур. Масалан, вебсаҳифада қулай бўлимни ташкил

этиш, ижтимоий сўровлар ўтказиш, электрон бюллетенларни яратиш. Шахсий учрашувлар ҳам мижознинг банкка бўлган муносабатини яхши томонга ўзгартиради. Шунингдек, доимо мижоз кутган таассуротни бера олиш ва ишончни оқлаш муҳим: кўнгиноқ қилиш, учрашиш ҳақидаги ваъдани бажариш ва ҳоказо.

5 ХИЗМАТ КўРСАТИШ СИФАТИНИ ЯХШИЛАШ

Банк мижозларида уларга кўрсатилаётган хизматларга нисбатан талаб юқори бўлади. Улар аввало ҳамкор банкларидаги профессионаллик ва ҳар қандай вақтда алоқага чиқа олиш имкониятини қадрлайди. Бошқарувчи мижозни узоқ муддат куттириб қўйса, мижозини йўқотиб қўйиши мумкин. Дунёнинг кўплаб йирик банкларида муҳим мижозларга ҳатто шахсий бошқарувчи бириктириб қўйилади ва улар ҳар қандай масала ва илтимосларини рўёбга чиқаришга кўмак беради.

6 ЎЗИНГИЗГА ЧЕТДАН НАЗАР СОЛИНГ

Муҳим мижозлар банкка мурожаат қилган вақтда ўзини қандай ҳис қилишини англаб олиш мақсадида унинг ўрнига ўзини қўйиб, қўллаб-қувватлаш хизматининг воситалари ва усулларини кўплаб қўриш керак. Мижозлар ўтирган хонага чиқиб, бошқарувчилар улар билан қандай мулоқот қилаётганини кузатинг. Бундан мижоз қанчалик қаноатланганини ўрганинг. Улар сизнинг банкингиздан мамнун ҳолатда чиқиб кетаяптими? Уларга барча зарур хизматлар кўрсатилдими? Улар сизнинг банкингизни дўстларига тавсия этганми?

Шундай қилиб, банкка четдан туриб, мижознинг назари билан қараш нималарни ўзгартириш лозимлигини аниқлаб олишга ёрдам беради. Масалан, (муҳим ва зарур) мижозлар навбат кутиб ўтирса, бошқарувчи ўз вақтини беҳуда суҳбатларга сарфласа, оператор ўз ишини непрофессионал тарзда бажарса. Бу каби кичик муаммолар банкка бўлган муносабатга салбий таъсир кўрсатади. Мижозлар билан узоқ муддатли ҳамкорлик ўрнатишни истаган банк ўз устида тинимсиз ишлаши шарт. Шундай омилларга эътибор қаратган молия муассасаси ўзининг бетакрор брэндинги ярата олади.

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ҲАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

«Norma Hamkor» МЧЖ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

А.Н. НАЗАРОВ

Нашр учун масъул

А.С. АСРОРОВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

ДИРЕКТОР

Р.Л. ВАЛИЕВ

Газета тахририятнинг техник
ускуналарида саҳифаланди.

АХБОРОТ КўМАГИ

ЎзА, «Туркистон-пресс» НАА

ТАХРИРИЯТ МАЗИЛИ:

100060, Тошкент ш.,
Шахрисабз кўчаси, 23-уй,
e-mail: info@banknews.uz,
www.banknews.uz

Реклама ва эълонлар учун
234-43-18

телефони орқали мурожаат қилинг.

Юридик шахслар учун нашр индекси – 102.

Жисмоний шахслар учун нашр индекси – 377.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан «Банк ахборотномаси»да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилмайди. Қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтада бир марта пайшанба кўни чиқади.

Буюртма № 894.

Адади 8561 нуска.

Нархи шартнома асосида.

Газета А3 ҳажмида, 3 шартли босма табақда чоп этилди.

Босишга рухсат этилди: 29.03.2017 й., 9.00.